ئاوەدانەوەیەك لە دیدگا شیعریەکانی ڕۆژ هەڵبجەیی ... لەتیف بێوار

دەربارەی شیعری باش گوتراوە نیشانەگەلێکە بۆ کەسانی تر تا هەوڵی هەستکردن بە جیهان بدەن، بەڵکو ئەو ئایدیایانەیە کە ناتوانرێت لە پەخشاندا جێی بکرێتەوە کە پێویستی بە وێنەگەلێکی بەهێزە.
ئەگەر وای دابنێین قەسیدەی (تکایە بوەستە ژیان لەوسەری ونبونەوە دەمەوە!!) ڕۆحی پەپولەی کارەساتبار بە وێنەی شیعریی نوێی تێکەڵ لە مەجازو حەقیقەت بمانگەیەنێتە لوتکەی داهێنانەکانی، لەناو کەشە حەقیقییەکانی ژیاندا خەمە ئەنتەلەژییەکان حزورێك بە مردنی نائامادە بدەن، لەبەردەم ئەو دەقەدا قووڵ ڕادەمێنین لە دنیایەك تراژیدیاو حەزو نائومێدیی، لە وێنەی تازەو موفرەداتی پنتە بەربڵاوەکانی سروشت و مەلەکان و ڕووەکەکان و کەرەستەکان و کردارە شێوەخوازەکانی دەستی مرۆڤ و خەونە یەعقوبییە عیرفانییەکان، بەڵام لە دواتردا هەموویان لە باوەشی مەرگ و ژیاندا دەبنە سەرگوزشتەیەك و شاعیر گیانی مرۆڤی ساکاوی پێ ژیر دەکاتەوە، مرۆڤێك واقی وڕما بێت بەرانبەر هەموو ئەو ئەشکەنجەو ناسۆرو کاڵفامیی و ناتەبایانە، گەر زیاتر ڕۆچین ئەوا ڕەنگە خودی شاعیریش بە کاڵی لەودیو سێبەری کەپڵەو وێنەکانەوە ببینینەوە لە بەرجەستەکردنی ئازارەکانی خودێکی مەینە لە کۆمەڵگایەکی پڕ ئاشوب و ناتەبا و نادادپەروەردا، کە مانایەکی تێدا نەماوە بۆ عیشق:

مردن چەند جوانترە،
لەدرزی فرمێسکی ئەو کچانەی
ماڵە شوشەیەکانیان،
کۆپی کران لەهەناسە بڕکەی خوێن..

هەرچەندە مردن لە هەموو ناشیرینییەکانی ژیان جوانتر بێت، ئەوا (ئاو)ە کە سەراپا ئاگرەکانی ناو دەقەکە خامۆش دەکات.. هەموو توخمەکان دەخاتە ژێر ڕکێفی ئەو زمانە ناڕاستوخۆیەوە کە دوور دەمانبات و لە کۆتاییدا نزیك لە خۆمان یەخسیریی دنیابینی و بابەتیان دەکات، تا سەرەنجام بەر هەوڵی داهێنانەکانی شاعیر دەکەوین.
ئەو ڕاست دەکات کاتێك دەڵێت: "نووسین نەك هیوایەتو حەز و ئارەزوو

، بەڵکو نووسین بەخۆڕسکی پەیامی منە"…
ئەم ئەزموونی ژیانکردنەیە لەگەڵ شیعردا وای لێدەکات بگاتە ئەو بڕوایەی کە بەڵێ " ناکرێ شیعر وەك گۆمێکی لیخنی لێ بێت.. نەك شیعر ، هەموو شتێك لە پێشکەوتندايە، ژیان سەرمەشقی گۆڕان و پێشکەوتنە…" سەرەنجامیش بگاتە ئەو بڕیارەی بڵێت:
" شیعری ئازاد و سەردەم لە چاوەکانم خۆشتر دەوێ"
بەڵام رۆژەکان زۆرن و شەوگارەکانیش درێژ، دەبێت شتێکی جیاواز هەبێت بۆ گوتن، تا بتوانین لە ناو ئەو سەدان دەنگە شیعرییەدا مۆرك و جێ پەنجەی خودی شاعیر بەسەر دەق و رەوتە شیعریییەکەدا ببینینەوە، گەر وەك زۆرینە بنووسین ئەوا نەفەسێکی گشتی شیعر هەیە کە بە سەر زۆر دەقەوە هەناسە دەدات و پێناسەی شیعر بەو دەقانە دەبەخشێت، بەڵام وەك دیارە شاعیر هەر بە وەندەوە ناوەستێت بە دەقەکان بگوترێن شیعر، بەڵکو دەیەوێت سیمایەکی جودا لە ناو ئەو هەموو دەقانەوە بە وشە پێناسە بکات و بڵێت ئەمەیە شێوازی شیعرو داهێنانەکانی رۆژ.
ئەو خوێنەرەی ورد دیقەتی هەوڵەکانی ئەم دواییەی شاعیر بدات، دەبینێت چۆن کەشفی هەوڵئاوێزانی شێوازی سوریالی دەکات لەناو دەقەکاندا، ئەمەیە جیاوازی بەو دەبەخشێت.
لە دواهەمین هەوڵەکانی شاعیردا چەند پۆستەرە شیعرو کۆپلەیەمان بۆ دەکاتە دیاریی تا بەرکەوتنمان هەبێت بۆ هەوڵی ئەو لەم بارەدا و زیاتر و زیاتر لێی نزیکبینەوەو پێی ئاشنابین، هەر لە ناونیشانەکەوە (چارەسەر) ئەوەمان بۆ دەردەکەوێت کە ئەم شیعرانە هەوڵێکی نییان و کاران لە بەرچاورروونکردنەوەی هەندێك لەو دەردو کێشانەی مر□ق دووچاری دەبێت، ناکرێت بڵێین دەقگەلی تەندروستیی و پزیشکیی پاڵفتە، بەڵکو چارەسەری شیعرئامێز.
یەك/
گەر رستەیەك لەسەر ژیانی واقیع دابڕێژم سەبارەت نووستن ئەوا دەتوانم ب□□□م: " ئەو لە ژوورەکەمدا نانوێت، نەخۆشە بە سەرماخوردەگی، پێویستی بە هێمنی و پشووە" بەڵام شیعر دەرچوونە لە داڕشتنی رۆژانە، دەبابزانین شاعیر چی لێکردووە تا شتێکی جیاوازی لێ بخولقینێت:

(1)
ژوورەکەم نانوێ،
نەخۆشە بەگڤەی ڕەشەبا،
دەبێت سەری بشێلم بەشنەبا..!!
....

هەڵهێنجان(الاستنباط):

لە هەردوو دەستەواژەی ئاسایی و نائاسایی سەرەوە، دوو جۆر مانا تێدەگەین، مەعقول و نامەعقول، بەڵام ئەگەر جەنگەکە بە نامەعقولەکە بکەین ئەوا واتای سەهەمی لە هەڵدەگەزین کە لە سەیرکردنی هیچ کام لەو دوو داڕشتنە سەرەوەدا نییە، بەم جۆرە:
گڤەی ڕەشەبا ... پێچەوانەی....شنەبایە
دەکرێت گڤەی ڕەشەبا هێما بێت بۆ توندو تیژیی، دڵڕەقیی..هتد، بەڵام چەرخوفەلەکی ئەم دەڤەرە کە بە ژوور چوێنراوە پێویستی بە هیمن بوونەوەیە تا شتەکان ڕێڕەوی خۆیان بدۆزنەوەو مانایەك هەبێت بۆ شەو و ڕۆژ یان خەوتن و هەستان...
....

دوو:
لە دەستەیەکی سادەدا دەڵێم: " مرۆڤ پێویستە وەرزش بکات، تا دەتەنگ نەبێت"
بەڵام شاعیر لە دیمەنەکی سوریالیدا ناڕەزایی خۆیمان بۆ دەردەبڕێت تا ڕاستییەکانمان پێ بڵێت بەم جۆرە:
(2)
جاده پێویسته وەرزش بکا،
تاقاچەکانی هەڵنج نەدا
لەدەتەنگیا..!!
....

هەڵهێنجان:

وەرزش چ گیانیی بێت یان فیزیکی، دەمانپارێزێت لە هەردوو دەردەکە:
١-دەردەداریی فیزیکیی: هێما ... لەکارکەوتنی قاچ
٢-دەروونیی: کە پلەیەکی باڵا لە خەمەکی مرۆڤ هەست بە دەتەکێبوون ڕاشانەوە دەکات، کەواتە ئەمە بەس دەربڕینەکی فەنتازی شاعیر نەبوو، بەڵکو ڕێگەچارەکانیش دەستی خوێنەری بۆ ئاگا دەگرێت، ئاوها شاعیر بابەتی شیعر رزگار دەکات لە بابەت و مامەڵەو قاڵبە کلاسیکییەکەی.
....
سێ: دەستەیەکی سادەی ناوەڕۆژیی ڕۆژانە: " تەنگەنەفەس بووم پێویستم بە هەوای پاك هەیە"، بەڵام شاعیر دەڵێت:
(3)
کتێبەکانم قورس بوون بەتەپوتۆز،
دەبێت چارەسەریان بکەم،

بەچەپكێك ئۆكسجين..!!!

....

هەڵێنجان:

رەمزى بەكارهاتوو:
كتێب= رۆشنبيريى و پێشكەوتن
واژەى دژيەك: تەپوتۆز...... ئۆكسجين
لەمانـاى سـێهەمدا دەگەينە ئەو ڕاستيەى بە پەيامى دەق بگەين و راستييەكى تاڵى كۆمەڵايەتى درك بكەين كە تەنگەنەفەسيى كۆمەڵگايە لە غيابى مەعريفەدا كە لە كتێبدا هێمـاى بۆ كراوە، چارەسەرى رزگـاربوون لەو ژينگە پيسـەى ژيـانى تێدا دەكەين: هۆشيـارى و بەرپرسيارێتى تاكەكانە.

....

چوارەم:
رستـەى سـادە: " گۆمەكـان لێڵ بـوون دەبێت پاك بكرێنەوە بە بەردانەوەى ئاوى زوڵاڵى جۆگەكان"، بەڵام شاعير ئاوها دەهۆنێتەوەو زمانى شيعرييەت بە ماناكان دەدات :
(4)
ئاوى گۆمەكان بەقيڕەى بۆقەكان ،
ليخن بوون،
دەبێت ملپێچى جۆگەكان لەملكەن...!!!

....

هەڵێنجان:

زاراوە سەرەكيەكان (گۆم ...قيڕە....ليخن....جۆگە)
بـاشە، ئەوەى ئێمە لەسـەرى راهـاتووين ئەوەيە كە ليخـن بـوون بەرەنجامى ماترياڵى پيسە، نەك دەنگى نەسازى قيڕە، بەڵام شاعير ئەو راستيەمان بۆ دەردەخات كە قيڕە چ درۆ بێت يان چەواشەكاريى، يان راگەياندنى ساختەو ئاوازەكانى شەڕو حيزبايەتى و شەخسپەرستى، ئەوا هەمان كاردەكاتە سەر تێكچوونى ژينگە، فەوزاو هاتوهاوارەو هيچـى كەمتـر نييە لە نەسـازيى قيڕەى قوڕباقەكـان، ئەى بۆچـى قوڕباقەكانيش ئەو مرۆڤە بۆشانە نەبن! با بگەڕێينەوە بۆ سازگاريى و سەفاى پاكێتى بوون و خيلقەتى مرۆڤ.

....

پێنج:

رستەی سادە: " ئەو ئاگرە باوەشێن بکە تا دەبێتە ڕەژوو"، بەڵام شاعیر واناڵێت، بەڵکو بەجۆرێکی تر مر□ق د□ردەکات لەو هاوکێشەیە هەرچەندە م□ بەستیش لێی مر□ق ب□ت، بەڵام ئەی بۆ بەها یەك نەدات بە شیعرەکەو رزگاری بکات لە دەربڕینی راستەوخۆ ، بۆیە ئەویش پەنا بۆ رەگەزی ئاگرو خۆڵەمیش دەبات و دەڵێت:

(5)

ئاگر دەبێت دەستەکانی بپژمێ،
تاخەو نەبینم خۆڵەمێش باوەشێنی بکا..!!
....

هەڵێنجان:

ئاگر دەستی نییە و ناشپژمێت، بەڵام بۆ ئەوەی دانەمرکێتەوەو نەبێتە مەخسەرەی ڕێوی و لەناوبچێت ئەوا دەبێت ئەو لە زۆرانی ژیاندا (بەدەست) باوەشێنی خەڵوز بکات تا خۆی نەبێتە خۆڵەمێش و هەر گەش و کڵپەدار بێت، لەمەشدا لۆژیك هەیە بۆ رەگەزی ئادەمیزاد چۆن خۆیان رزگاربکەن لە پاشقولگرتنی هاوشێوەکانیان.

شەشەم:

رستەی سادە:"کۆڵانێك زەلالەتییەتی بە دەست منداڵی هاروهاجەوە"
هەروەها:
" لەو دارتاشە گۆچانێك دروست بکە وەك هی شارلی شاپل"
بەڵام شاعیر دەڵێت:

(6)

کۆڵانێك بەهاروهاجی منداڵان کەوتۆتە پیری،
دەبێت دارتاشێك گۆچانێکی بۆ چێکا،
پڕ لەپێکەنینی شارلی شاپلن…!!
....

هەڵێنجان:

بە خوێندنەوەیەکی بە دیقەت لەم کۆپلەیە تێدەگەین چەند زاراوەیەکی سەرەکی تێدایە وەك (کۆڵان، پیریی، گۆچان، پێکەنین)، بەڵام کۆڵان پیر نا بێت، ئەی گۆچان چ پەیوەندییەکی هەیە بە پێکەنین؟ با ئەم پرسیارانە لە خۆمان بکەین پێش ئەوەی ئەو ڕاستیە تاڵیە هەرس بکەین هەموو ئەم ئاماژانە ناراستەوخۆ دەربارەی مرۆڤی خاەن هۆشن، کە وەك کەسایەتی شاپلن با ناسۆرەکانمان لە یادبکەین هەرچەندە پیرمان بکات، با دڵی کەسانی تر خۆش بکەین و بشزانین لە پیریش مانای

دڵتەنگی نییەو دەشێت شادمان بین، هەندێك شت بە گوێنەدان چارەسەر دەبێت گەر دەسەڵاتمان بەسەریدا نەشکێت، هەندێکیش بە گۆچان... بۆ وەشاندن نا بەڵکو وەك لاقێکی یارمەتیدەر.
....

نا بێت ئەو وتە بەناوبانگە لە یاد بکەین کە دەڵێت " مانا لە دڵی شاعیردایە" بەس ئەم نووسینەی من ه□و□□دانێکی لە خۆبووردوانەی خوێنەرێکی تامەزرۆی شیعرە بۆ تێگەشتن و گەشتنە ڕێگای سێهەم، رەنگە دیدی کەسی (ب) و (ج)ش لە ماناکانی ناو دڵی شاعیر و ئەم هەڵێنجانانە جیاوازتر بێت... ئەمەیە جوانی شیعری هونەرکار، شاعیر دادەبڕێت لە دەق و خۆی کاری ڕاڤەو تێگەشتنی لەسەر دەکات بە پشت بەستن بە ڕێژەیەك لە پێداویستیەکانی تێگەشتن لەدق وەك پێودانگی زانستی و با بەتیبوون.

لەتیف بێوار

کەی نەوەی نو□ک□ان د□ب□ن□ شاسواری داهاتوو؟ ... عەلی مەحمود محەمەد

رێزدار شاسوار عەبدالواحد، سەرۆکی بزوتنەوەی نەوەی نوێ، لەزۆر بۆنەو کاتدا، بانگەشەی ئەوە دەکات، کە کار دەکات لە داهاتوودا، هەموو لاوانی هەرێمی کوردستان وەك ئەویان لێبێت لە هەموو بوارەکانەوە، گوایا ئەو خەبات دەکات بۆ ئەوەی 3 ملیۆن نەوەی نوێکەی هەرێمی کوردستان بەرز کاتەوە بۆ ئاستی خۆی، ئەگەر جارێ واز لە نەوەی نوێکانی دەرەوەی هەرێم بهێنین بۆ هەڵبژاردنی داهاتوی عێراق، یاخود لەم خولەی پەرلەمانی عێراق شتێکیان بۆ بکات، لە کەمترین حالەتدا بیانکاتە سەرو خاوەند ئۆتۆمۆبیلێکی کارەبایی، ئەو زۆر سەختی تەبیعەتە لە گەڵ خەونی سەرخستنی ئەواندایە بۆ ئاستی خۆی نەك اتنە خوارەوەی خۆی بۆ ئاستی ئەوان، ئیتر نازانم سەرخستنی لەشکرێکی 3 ملیۆن کەسی ئاسانە یان هاتنە

خوارەوەی تاقە سوارەك ؟، ئەمە وتەو بەرنامەی بەرجوازی جیهانە، كە لە سێ سەدەی رابردوو بانگەشەی بۆ دەكەن، لەیەك حالەتی بچوكیش جێبەجێیان نەكرد، بگرە رۆژ لە دوای رۆژ سەروەت و سامانی جیهان زیاتر دەچێتە گیرفانیانەوە، ژمارەو رێژەیان نەك لە زیاد بوندا نییە بگرە لە كەمبونەوەدایە، نەك كەسیان نەهێنایە ریزی خۆیانەوە، بگرە خۆیان بەربنەتە گیانی یەكترو خۆ دەخۆن، تا ئێستا نەمانبینی تاقە سوارەكیشیان بە ئارەزووی خۆی بێتە ریزی گەلەوە، ئەوانەشی دەچنە ریزیانەوەو بە بەرنامەی پارتەكانیان لە خشتە دەبردرێن، دەبنە ئامرازێك بۆ پاراستنی سستەمی چینایەتی و پارێزەری سەروەت و سامانی شاسوارەكان، نەك گەیشتن بە یەكسانی و سەركەوتن بە ریزەكانیان، رۆژ بە رۆژ ئەوانەی خوارەوە زیاتر دەچنە خوارترەوە، تەنانەت ئەوانەشی گە شتونەتە نیوە رێگا، ماری سەرمایەداری لە نیوەی رێ قوتیان دەداو دەیان هێنێتە ناو دەزێخی وەیلەوە، رێگا بۆ سەركەوتن لە پەپلیكانەكانیان نادرێت، سەركەوتن لە پردی سەرمایەداری گرانترە لە پردی سیرات.

بگرە خۆیان بەربنەتە گیانی یەكترو خۆ دەخۆن، تا ئێستا نەمانبینی تاقە سوارەكیشیان بە ئارەزووی خۆی بێتە ریزی گەلەوە، ئەوانەشی دەچنە ریزیانەوەو بە بەرنامەی پارتەكانیان لە خشتە دەبردرێن، دەبنە ئامرازێك بۆ پاراستنی سستەمی چینایەتی و پارێزەری سەروەت و سامانی شاسوارەكان، نەك گەیشتن بە یەكسانی و سەركەوتن بە ریزەكانیان، رۆژ بە رۆژ ئەوانەی خوارەوە زیاتر دەچنە خوارترەوە، تەنانەت ئەوانەشی گەیشتونەتە نیوە رێگا، ماری سەرمایەداری لە نیوەی رێ قوتیان دەداو دەیان هێنێتە ناو دەزێخی وەیلەوە، رێگا بۆ سەركەوتن لە پەپلیكانەكانیان نادرێت، سەركەوتن لە پردی سەرمایەداری گرانترە لە پردی سیرات.

كاك شاسوار بوێرە لەم بڕیارەی, ترسی لەوە نییە موشتەری چاڤی لاندەكە و كڕیاری شوقەكانی گوندە ئەڵمانیەكانی نەمێنێت, چونك 3 ملیۆن سەرمایەداری وەك ئەو پەیدا دەبێت, دەكەونە شەڕی بەدەستخستنی زەدەبایی و بازاڕەوە لە گەڵەی, پاش نەوەیەكی دیكە, هێندەی دی بە زیاترەوە دەتە سەری, خۆ ناكرێت نەوە نوێكان دی لە بیر بكات و سەریان نەخات لە ترافیكەكەی,گرنگ لای ئەو ئەوەیە ئەوان سەركەوون و ببنە خاوەند چاڤی لاندەكان و گوندە ئەڵمانیەكان و دەزگای راگەیاندنەكان, یان هەر كارەكی دیكە وەلە بە هاوتای سەرمایەكەوە, ئایا بەڕاستی شاسوار ئەمەی دەوێت و دەشتوانێت بیكات؟, ئایا دەكرێت 50 بۆ 60%ی كەمەڕگا ببنە خاوەند چاڤی لاند و گوندی ئەڵمانی و كەناڵی راگەیاندن و هەموو ئەو شتانەی بەڕێزیان

هەیانە؟, دەکرێت لە کوردستان لەم هەرێمە بچوکە 3 ملیۆن گەنجی خاوەند 660 ملیۆن دۆلاری بوونیان هەبێت؟, کە بووە سەرەك وەزیران وەك خۆونی پێوە دەبینێت , ئەوانیش وەك ئەو سەرکەون و تامی بکەن و پەستەکە تاقیبکەنەوە, باشە 3 ملیۆن کەس بە چەند ساڵ دەتوانن پەستەکە تاقی بکەنەوە ئەگەر جەنابی دوای خولەکیش جێی هێشت؟, ئەگەر باوەڕی بە یەکسانی وایە بۆ نەوەیەکی نوێی کاندید نەکرد بۆ وەرگرتنی پەستەکە؟, ئەگەر وایە ئەمە خیانەتێکی گەورەی چینایەتی دەکەین, کە نابینە هاوسەنگەری بۆ یەکسانی, کە ئەو دەیەوێت بەدی بهێنێت لە کوردستان.

ئایا ئەو سستەمە سیاسیەی ئەو خوازیارە دایمەزرێنێت لە داهاتووی کوردستاندا , پاش ئەوەی دەبێتە سەرۆکی حکومەت, دەتوانێت بودجەی 3 ملیۆن” ژمارەی گەنجان” 660 ملیۆن دۆلاری ” نرخی سەرمایەی شاسوار” دابین بکات؟, تەنانەت لە مەودای نەك سەدەیەك بگرە هەزارەیەکیشدا, بەئەوەی هەموو نەوەی نوێکانی کوردستان سەرخات بۆ ئاستی خۆی, پاش نەك نەوەیەك 33 نەوەی تریش, ژمارەکە هێندە زۆر عەقڵ لە ئاست خوێندنەوەی نییە نەك دابینکردنی 1980000000000000دۆلار, کە لە ئێستادا نرخی هەموو سەروەت و سامانی جیهان 280 ترلیۆن دۆلارە, بۆ ئەوەی نەوەی نوێکانی کوردستان وەك کاك شاسواریان لێبێت پێویستمان بە سەروەت و سامانی 7 ئەستێرەی وەك زەوی و مانگێکی قشتی تر هەیە, ئیتر نازانم کاکە شاسوار چۆن بودجەی ئەو حکومەتە دابین دەکات کە خۆی کاندیدی سەرۆکایەتیەتی و هەموو گەنجانی کوردستان دەگەڕێنێتە ئاستی خۆی , ئەمە جگە لەوەی ئەگەر ئاو و ئارد و خوێ و پاراستیمۆل و مۆچەو ئەکسجینیش بۆ نەوە کەنەکەی وەك ئەمە مانان دابین نەکات و لەمانی ببێت, ڕێگاکانی مەرگیش دەستیان لەنێدرێت ,جێبەجێکردنی وێنەی ریکلامی شارە پڕ بریقەو باقەکانی ریکلامەکانیش واز لێبهێنرێت کە بڕیار وایە جێبەجێیان بکات وەك لە بانگەشەی هەڵبژاردنەکانیدا هاتوونە, باسی ئەتەمبیلە کارەبایەکانیش ناکەم, خەیان وەستگەی شەحنکردنی پاتریەکانیان, لەوەیا هیوادارم ئەگەر بتوانێت چەند هەزارەك وەك قەناغی یەکەم هاوردە بکات.

ئەگەر بڕیار وایە هەموو وەك خۆی لێبکات ئیتر چ پێویست دەکات پارت و بزووتنەوەی سیاسی دی بوونی هەبێت لە کوردستان, بە تایبەتیش ئەوانەی کار دەکەن بۆ یەکسانی ئابووری, ئەرکیشە مارکس لە گۆڕەکەی رابپەڕێت داوای لێبوردن بکات کە نەیزانی ڕێگایەکی وەك کاکە شاسوار بدۆزێتەوە بۆ گەیشتن بە یەکسانی, هەر نەبێت ئەنگلز حەقی لە سەدارە دانی هەیە چونکە هەوەی نەدا نەگبەتەکانی وەك مارکس وەك

خۆی لێبكات, بۆ ئەوەی هەر نەبوایا 3 منداڵەكەی لە برسان نەمردبانایان.

گەنجان وەك هەر توێژێكی كۆمەڵا یەتی كۆمەڵگا دابەش بوونە بەسەر چین و توێژە كۆمەڵا یەتییەكان, لە بێكارەوە بۆ كرێكار و سەرمایەدار و وردە بۆرژوازی و جوتیار و ئاغا و كرێكاری كشت و كاڵی و كوڕی ملیاردێر و ئۆلیگارشی و منداڵی سەرۆكی گەورەو بچوك و مام ناوەند و, ملیۆنێری وەك كاك شاسوارو…., حەشاماتی بێكارانی گەرمیانیشمان هەیە, گەنجانی وەك ئەوانەشمان بە ملیۆنان هەیە پارەی كرێ خانویان نییەو رۆژ لە دوای رۆژ ژمارەی خۆكوژییەكانیان زیاد دەكات , كە كاكە شاسوار سەدان شوقەی بەتاڵە ناهێڵێت لەبەردەم باڵەخانەكەی چادرێكیش ه□□□د□ن و بحەوێنەوە, لە روی تەمەنەوە بەشێك لە كۆمەڵگا لە تەمەنێكی دیاریكراودا گەنجن یان نەوەی نوێن وەك جەنابی ناوی لێ ناون , لێ لە روی پ□□ك هاتەی كۆمەڵا یەتییەوە, ئەمانە خاوەند شێوە ژیانی هاوبەش و رۆشنبیری هاوبەش و كاری هاوبەش و بەرژەوەندی هاوبەش و خەونی هاوبەش و خاوەنداری یەك جۆر نین, تەنانەت لە روی جوانی و درێژی تەمەن و باڵا و ئاستی خوێندن و پلەی زیرەكی و نەخۆشی و میراتی بەجێ ماو و بڕوانامەو ….
جیاوازن , چینە باڵاكان تەندروست , پۆشتە , باڵا بەرز , زیرەك و خاوەند بڕوانامەی باشترین زانكۆكانی جیهانن, تەنانەت تەمەن زۆر زیاترو بە تەندروستی باشتر دەژێن, لە روی چینایەتیی□وە یەك چینی كۆمەڵا یەتی نین, لە روی سیاسیی□وە بەرژەوەند و خەون و حەزی جیان, بۆیە پێویستە لەناو پارت و رێكخراوی سیاسی جیا جیا لە پاڵ چین و توێژەكانی كۆمەڵگا خۆیان رێك بخەن,چونكە بەرژەوەندی و خواستیان جیایە لە یەكتر, گەنجێكی كرێكار بەرژەوەندی لە گەڵ كرێكارێكی پیر یان بێكارێك یەك دەگرێتەوە, یاخود دەستفرۆشێكی سەرجادە , كەچی منداڵێكی سەركردە یەكیان بە سەرۆكی نەبێت رازی نابی□ت, خەونی وەك شاسوارە, ئەوی دیكەیان لە ناوچەوانی نوسراوە تا هەتا هەتایە جێگیر بێت, سێیەمیان وەزیرو خاوەند پڕۆژە بێت …., كاك شاسواری گەنجیش بەهۆی سەرمایەو كەناڵە راگەیاندنك□یەوە هەرچەندە دەیەوێت هەموتان وەك خۆی لێبكات لێ زەمەنێكی نادیاردا, نازانین ئێستایە یان دوای زیندوبونەوەی محەمەدی مەهدییە, یان لە جیهانی كۆمۆنیستی یاخود كۆمۆنەی سەرەتاییە,یان خەیاڵ وەك جیهانی دیلمۆن , نازانین ئەگەر ملی شەیتان شكاو كورسییەكەی بە جنگ هێنا, ئەوا سەروەت و دەسەڵات لە هەموو وەك نەوە نوێیە دەسەڵاتدارەكانی هەنووكە لە چنگی خۆی كۆدەكاتەوە, یان هەمووی بە یەكسانی دابەش دەكات؟, گەنجە

دەنگدەرەکانی وەك رۆژنامەنووسە بێکار کراوەکانی کەناڵەکانی بێکار دەبن؟, یان وەك خاوەند پشکەکانی چاقی لاند هەر دەبێت لێ لێ بانگ کەن, لۆ لۆی پاش دەسەڵاتداریش بەڕێوەیە, کارەبامان فولە کات, یان بە خۆڕایی وەك هەنووکە بۆ ترافیکەکانی سەرە خات, ئەوکاتە لە بری ئەوەی ببنە خاوەند 660 ملیۆن دۆلار, بیتاقەی ترافیکیان بەدیاری دەداتێ تا لەسەر گۆیژەوە سەیری شار بکەن.

لە چرکە ساتێکی مێژوییدا دەژێین بە خێرایی سەروەت سامانی جیهان لە دەست کەمایەتییەك رۆژ بە رۆژ ژمارە کەمتر کەڵەکە دەبێت, سەرمایەکەشیان بە ملمی چرکە لە هەڵکشاندایە , لە سەردەمی کۆمپانیای ئەپل داین کە نرخەکەی ترلیۆنێکی تێپەڕاند و جیف بۆزیس خاوەندی ئەمازۆن سەرمایەکەی 159 ملیار دۆلاری رەتدا, کە تەنها لەم ساڵدا زیاتر لە 60 ملیار قازانجی کردووە , هێشتا 4 مانگیش ماوە بۆ کۆتایی ساڵ, لە سەردەمێکداین 1%ی کۆمەڵگا خاوەند 82%ی سەروەت و سامانی جیهانە و 99%یش خاوەند تەنها 18% ەکەی دیکەیە, 8ی هەرە دەوڵەمەندی جیهان سەروەت سامانەکەیان بە ئەندازەی نیوەی هەژاری جیهانە کە 3650 ملیۆن کەسە, چاوەڕوانی ئامارە ترسناکەکانی سەری ساڵی داهاتوو دەکەین, کە بە خێرایی نرخی کۆمپانیاکان و سەرمایەی خاوەنەکانیان دەچنە سەر و هەژارانیش رۆژ لە دوای رۆژ هەژارر دەبن, کاك شاسوار ل□م زینگەیە بە ئایدۆلۆجیای وڵاتی ئەپڵ و ئەمازۆنەوە خوازیارە هەموو گەنجان وەك خۆی لێبکات, ئەمە چ دیماگۆگیەتێکە کە هیچ سیاسی و حوکمڕانێك نەیان توانیوە شەکری وا بشکێنن, بۆیە لەم سەردەمە باوەڕ هێنان بە مەقولەی هەمووتان وەك خۆم لێدەکەم گەمژەییەکی ئەحمەقانە زیاتر نییە.

لە کۆتاییدا داوا لە گەنجان دەکەم رستە بەناو بانگەکەی تۆبامارۆسە رۆبن هودەکانی ئۆرۆگوای بە پراتیك بکەن " هەموو یان پێکەوە سەما دەکەین یان کەس نایکات" چاوەڕوانی شاسوارەکان مەکەن بۆ ئەوەی ئیعازی سەماتان بداتێ وەك خۆیتان لێبکات, ئەوە خەونێکی مردووەو دەکرێت چەند دانەیەك لە ترافیکەکەی سەرکەون لە دەرەوەی ئیرادەی ئەو, لێ ملیۆنانتان ئەگەر ئەوان نەهێننە خوارەوە ئەوا رۆژ لە دوای ر□ژ زیانتان خراپتر دەبێت و لە ناوی زێرابی شوقە بهادارەکانیشی ناژێن, با خۆمان رێك بخەین هەموو سەما بکەین نەك تەنها ئەوان و ئێمەش تەماشاکەرێکی رەزا گرانی جانتا هەڵگر بین, با شاسوارەکان بهێنینەخوارەوە بۆ ریزی خۆمان نەك لە چاوەڕوانی گۆدۆی سەرخستنی ئەودا بین, یان هەموو ملیۆنێر بین یان کەس, گوڵ لە کوێیە لەوێ سەما بکەین.

على محمود محمد